

UVODNIK

Piše Tihana TOMIČIĆ

Politika je u svakoj butigi

Onekad i mala gruda snijega završi kao lavina: jedna panel-rasprava u organizaciji Hrvatske zajednice županija o ženama u lokalnoj i regionalnoj politici, što je održana prošlog tjedna u Rijeci, pokazala je da i među dužnosnicama u lokalnoj politici postoje ogromna neslaganja o tome treba li država zakonima štiti famoznu žensku kvotu ili deregulirati tu tematiku, te pustiti čistom političkom »tržištu« da filtrira sposobne od nespособnih. Dlo dužnosnica izričito je protiv tog koncepta jer sebe doživljavaju ne kao spolno određena bića već ljudska bića, bez obzira na spol. Iako pozitivna, ta »diskriminacija« ženskom kvotom mnogima se u lokalnoj politici ipak ne sviđa, i puno je žena koje smatraju da njihova profesionalna stručnost i politička sposobnost nadmašuje pravo prevladavajućih muških kolega da donose zakone o kvotama u njihovom imenu. Zato bi žena bilo po kvoti samo 30 ili 40 posto, zašto ne 50 posto, pitaju se one. A realnost je nažalost porazna – žena je u Saboru tek 20 posto, manje nego prije deset godina, dok ih je u izvršnoj vlasti u lokalnim i regionalnim jedinicama u Hrvatskoj tek nevjerojatno mizernih 14 posto! Naravno, nema niti jedne županice, a većina ih u arenu ulazi tek s mjesta zamjenica muških kandidata.

Odgovor vladajućih u lokalnim samoupravama uvijek je da je bolje da takva zaštita kroz žensku kvotu postoji nego da je nema, pa tako trenutno u Primorsko-goranskoj županiji u vladajućoj koaliciji na izbore izašle s odredbom od minimalno 40 posto žena na listama. Doduše, vladajući savez ima omjer od čak 50 posto, od 12 vijećnika vladajuće stranke šest su žene trenutno, a i oporbeni HDZ ima dobar omjer u Skupštini, no ipak će se kvota formalizirati i na izborima 2017. godine. Praksa nas je naučila da je »desni« HDZ čak liberalniji u tom pogledu na razini nacionalne politike od progresivnog i »lijevo« SDP-a, jer HDZ je dosad dao i jednu premijerku, Jadranku Kosor, pa čak i ženu predsjednicu države Kroljenu Grabar-Kitarović, dok to kod lijevih stranaka još nismo vidjeli, osim u slučaju HNS-ove Vesne Pusić.

Tako ispada da je su neka od bazičnih pitanja razvoja demokracije, o kojima obično promišljaju politolozi, itekako zanimljiva i na lokalnim i regionalnim razinama funkcioniranja politike, a o svemu tome pišemo u današnjem broju županijske kronike.

Također, i o projektima triju županijskih ustanova i tvrtki – JU »Priroda«, Zavodu za prostorno uređenje te REA-i Kvarner i njihovim planovima, ali da politika uvijek mora ući u svaku butigu, pokazuje i razgovor o razvoju riječke bolnice s donedavnim HDZ-ovim potpredsjednikom Skupštine, dr. Željkom Plazonićem, koji je sada državni tajnik u Ministarstvu zdravlja i koji u ime države najavljuje dinamiku gradnje nove bolnice. Iako županija nema izravnu ovlast nad KBC-om, optimistično je procijeniti da postoje pojedinci koji su, bez obzira na stranačke boje, itekako spremni pomoći da se realizira jedan od većih projekata PGŽ-a – nova bolnica. »The godina« je 2020. – tada je realno da prvi pacijenti uđu u nove prostore. Bez obzira na političke boje, to je odlična vijest.

IMPRESUM ŽUPANIJSKA KRONIKA

Izdavač: Novi list, Zvonimirova 20a, Rijeka
Glavna urednica: Tihana Tomičić
Izvršni urednici: Edi Prodan, Karolina Kriškić
Grafičke urednice: Anamarija Reljac, Dunja Demartini

TRI PITANJA ZA TRI RAVNATELJA ■ ČELNICI TRIJU ŽUPANIJSKIH

Projekt za kvalitativniji i održiv razvoj PGŽ-a

Prošloga tjedna ravnatelj triju županijskih ustanova – JU »Priroda«, što se bavi zaštitom prirodne baštine i prirodnih specifičnosti PGŽ-a, potom Zavoda za prostorno uređenje, koji gospodari najvrijednijim resursom – prostorom, te Regionalne energetske agencije (REA) Kvarner, trgovačkog društva koje provodi projekte energetske učinkovitosti i održivog razvoja – predstavili su projekte i programe za 2017. godinu

Razgovarala Tihana TOMIČIĆ, Snimio Silvano JEŽINA

SONJA ŠIŠIĆ, RAVNATELJICA JAVNE USTANOVE PRIRODA

Beli, Stara Sušica i Kamačnik idu k završetku

Na kojim projektima Javna ustanova Priroda sada radi? – Ove godine ustanova nastavlja ili započinje s realizacijom osam značajnih projekata. Prvi od njih je Centar za posjetitelje Beli, s kojim smo započeli prošle godine te do danas izgradili novo oporavište za bjeloglave supove u kojem je od ljeta do početka prosinca 2016. zbrinuto, uspješno oporavljeno i u prirodu vraćeno 5 supova. Prošle smo godine završili građevinske radove na uređenju prizemlja, krova i fasade zgrade područne osnovne škole koja nam je dana na raspolaganje te smo za potrebe prihvatne posjetitelja pripremili privremeni izložbeni postav o supovima i biološkoj raznolikosti županije. Ove godine nastavljam s građevinskim radovima na uređenju prvog kata u kojem će biti uređeni smještajni kapaciteti za volontere i suradnike koji će u suradnji s ustanovom provoditi skrb nad supovima ili prirodoslovna istraživanja te prostor za prezentacije i radionice. Sredstvima Ministarstva turizma ove ćemo godine postaviti i trajni multimedijalni postav o supovima, biološkoj raznolikosti, ali i dijelom i kulturno-povijesnoj baštini područja.

U 2017. godini osigurali smo sredstva za završetak glazbeno-didaktičke staze u Kamačniku koju smo nazvali Panova staza te za realizaciju nove Risje staze u Golubinjaku. U ovoj godini očekujemo i početak projekta Posjetiteljskog centra o velikim izvjerima u Staroj Sušici, projektu Prina te projekt uredenja poučnih staza i vidikovaca u Kamačniku. Centar u Staroj Sušici planira kroz multimedijalni postav javnosti Gorski kotar prezentirati kao stanište triju europskih velikih izvjeri – vuka, medvjeda i risa. Sredstvima EU-a, točnije iz Strukturnih fondova, ove godine treba obzirom na i višegodišnji projekt izrade planova upravljanja za otok Krk, a zatim i za Gorski kotar. U ovoj godini očekujemo rezultate natječaja dvaju projekata: radi se o projektu Prina, a radi se o projektu brendiranja prirodnog naslijeđa na otoku Krku. Spomenula bih još da smo i za tzv. Bosu stazu na Loparu osigurali inicijalna sredstva.

S kojim budžetom raspolazete? – Upravljamo s 28 zaštićenih područja, a ove godine osiguran iznos je nešto viši od 3,6 milijuna kuna. Do kraja godine očekuje se i povećanje raspoloživih sredstava jer očekujemo odobrenje nekolicine projekata kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj razini. Pokušavamo se financirati ne samo iz županijskog proračuna, već i iz proračuna jedinica lokalne samouprave, državnog proračuna i EU fondova. Od 2008. godine, ustanova je provela gotovo 20-tak projekata sufinanciranih iz nacionalnih i međunarodnih izvora ukupne vrijednosti gotovo 6 milijuna kuna.

Kakvi su novi planovi? – Kroz financijski plan ustanove zacrtano je ostvarenje 6 ključnih ciljeva: ove godine planiramo provesti prirodoslovna istraživanja na malim nenastanjenim otocima i na ledenjaciima Gorskoga kotara te monitoringe ugroženih vrsta kao što su risovi, vukovi, bjeloglavi supovi, jezerski regeč, apolon, kornjaša, kozonošići i creta Trstenik. Tijekom godine, čitav niz aktivnosti bit će usmjeren i na turističku valorizaciju zaštićenih područja i dijelova ekološke mreže jer su prirodno vrijedna područja u pravilu vrlo privlačna za turiste i posjetitelje. Osim toga, prirodna baština je jedan od nositelja identiteta naše županije, ali i vrlo važan resurs, koji moramo sačuvati za budućnost, a s druge ga strane iskoristiti kao pokretača razvoja u turističkom smislu. Radimo i na edukaciji javnosti – pripremili smo knjigu pod nazivom »Čudesno lijepa prirodna baština PGŽ-a«, a izdanje ćemo uskoro i predstaviti u javnosti.

ADAM BUTIGAN, RAVNATELJ JAVNE USTANOVE ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE

Do sredine 2018., imat ćemo novi Prostorni plan PGŽ-a

Na kojim projektima Zavod za prostorno uređenje sada radi? – Najvažniji projekt Zavoda i jedan od važnijih županijskih projekata na kojem radimo izmjena je Prostornog plana Primorsko-goranske županije. Izmjena plana se odnosi na izmjenu kapaciteta uzgajališta ribe na lokaciji Plavnik, te na izmjenu postojeće lokacije planiranu za golf na području otoka Cresa, te smještaj lokacije za golf na lokaciji Matalda na otoku Cresu, na području Grada Malog Lošinja. Prema planu realizacije, izmjena prostornog plana treba biti dovršena i usvojena tijekom sljedeće godine. Trenutno smo u fazi izrade koncepcije plana, a do kraja ove godine prema planu realizacije planiramo dovršiti prijedlog plana za javnu raspravu.

Osim na izmjeni plana Zavod trenutno radi na više od dvadeset projekata. Kao značajniji projekt izdvojio bih projekt vezan uz realizaciju Sunčane elektrane Orlec-Trinket – istok, na Cresu, planirane snage 6,5 MW, za koju se, nakon višegodišnje pripreme, dovršava izrada dokumentacije za ishođenje lokacijske dozvole. Procjenjujemo da će ovaj projekt, po ishođenju lokacijske dozvole, vrlo brzo pronaći zainteresiranog investitora.

Sličan, nešto manji projekt na kojem radimo u funkciji je razvoja turizma Gorskog kotara. U ovom projektu također dovršavamo dokumentaciju za ishođenje lokacijske dozvole za buduću šetnicu u blizini Manastira u Gomirju.

Uvijek nastojimo raditi na nekoliko prostornih planova uredenja, tako da se trenutno u Zavodu izrađuju Prostorni plan uredenja Grada Cresa, prostorni plan Općine Čavle, prostorni plan Općine Fužine, usklađenje prostornog plana Grada Čabra. Također je u tijeku izrada Izvješća o stanju u prostoru Općine Viškovo. Sudjelujemo i u više županijskih projekata: uključeni smo u realizaciju županijskog projekta Lječilišnog centra Veli Lošinj, također u projekt Sportskog centra Platak gdje trenutno dovršavamo izradu izmjene Urbanističkog plana uredenja županijskog sportskog centra Platak.

Zelio bih također naglasiti naše sudjelovanje u javnim raspravama kod izrade općinskih i gradskih prostornih planova kao svojevrsnu podršku općinama i gradovima, ali i izrađivačima plana u olakšavanju izrade planova.

S kojim budžetom vaša ustanova raspolaze? – Financijskim planom Zavoda predviđena su financijska sredstva za realizaciju svih spomenutih projekata, kao i drugih planiranih programom rada Zavoda za 2017. godinu. Sredstva su osigurana županijskim proračunom. Ukupno je za realizaciju projekta usvojenih Programom rada Zavoda za 2017. godinu planirano 1.682.400 kuna.

Kakvi su planovi? – Naglasio bih jedan po našem mišljenju važan zadatak koji stoji pred Zavodom. To je zadaća osmišljavanja nastavka izgradnje informacijskog sustava prostornog uređenja koji bi bio zastupen, ne samo djelatnicima županije, nego svim zainteresiranim korisnicima. Prvenstveno općinama i gradovima i samim izrađivačima plana, ali i drugim zainteresiranim korisnicima.

ISTANOVA PROŠLOG TJEDNA PREDSTAVILI SVOJE PROGRAME I PLANOVE ZA OVU GODINU

DARKO JARDAS, DIREKTOR REGIONALNE ENERGETSKE AGENCIJE KVARNER

Energetski obnavljamo devet škola, a to je tek početak

Na kojim projektima REA Kvarner trenutno radi? – Kako se krajem prošle godine otvorio natječaj iz Operativnog programa Kohezija i konkurentnost u dijelu obnove javnih zgrada iz područja odgoja i obrazovanja, sa županijom trenutno pripremamo natječajnu dokumentaciju za 9 školskih objekata – OŠ Ivana Gorana Kovačića Vrbovsko, OŠ »Petar Zrinski« Čabar, OŠ Viktora Cara Emina Lovran, OŠ Kraljevica, OŠ Ivana Rabljanina Rab, OŠ Ivana Mažuranića Novi Vinodolski, OŠ Ivana Petrića Cres, te dvije područne škole na Rabu – Suptarska Draga i Barbat. Prema izrađenim troškovičnicima, riječ je o ulaganju većem od 30 milijuna kuna s napomenom da, ukoliko projektna bude bilo odobreno sufinanciranje, mogli bismo računati na sufinanciranje od oko 50 posto za objekte

koji spadaju u kontinentalni dio, točnije Gorski kotar, i 35 posto za objekte koji su u primorskom dijelu. Prema našim izračunima udio vlastitih sredstava PGŽ-a bi bio na razini 20 milijuna kuna. Očekujem da bi se s prvim obnovama moglo krenuti u jesen ove godine, a cijeli ciklus bi završio koncem 2018. godine. Kako je objavljeno više ciklusa otvaranja sličnih natječaja do 2020. godine, vjerujem da ćemo do tada biti u mogućnosti još poneku školu dodati na ovaj popis.

U pripremi imamo projekt energetske obnove zgrade županijskog arhiva i energetsku obnovu Vatrogasnog trenaznog centra u Šapjanama.

U sklopu projekta Unije energetske samoodrživ otkot, nakon kompletno obnovljene energetske učinkovitosti i održivosti, mogli bismo računati na sufinanciranje od oko 50 posto za objekte

skog postrojenja za pitku vodu, točnije Gorski kotar, i 35 posto za objekte koji su u primorskom dijelu. Prema našim izračunima udio vlastitih sredstava PGŽ-a bi bio na razini 20 milijuna kuna. Očekujem da bi se s prvim obnovama moglo krenuti u jesen ove godine, a cijeli ciklus bi završio koncem 2018. godine. Kako je objavljeno više ciklusa otvaranja sličnih natječaja do 2020. godine, vjerujem da ćemo do tada biti u mogućnosti još poneku školu dodati na ovaj popis.

U pripremi imamo projekt energetske obnove zgrade županijskog arhiva i energetsku obnovu Vatrogasnog trenaznog centra u Šapjanama.

U sklopu projekta Unije energetske samoodrživ otkot, nakon kompletno obnovljene energetske učinkovitosti i održivosti, mogli bismo računati na sufinanciranje od oko 50 posto za objekte

koji spadaju u kontinentalni dio, točnije Gorski kotar, i 35 posto za objekte koji su u primorskom dijelu. Prema našim izračunima udio vlastitih sredstava PGŽ-a bi bio na razini 20 milijuna kuna. Očekujem da bi se s prvim obnovama moglo krenuti u jesen ove godine, a cijeli ciklus bi završio koncem 2018. godine. Kako je objavljeno više ciklusa otvaranja sličnih natječaja do 2020. godine, vjerujem da ćemo do tada biti u mogućnosti još poneku školu dodati na ovaj popis.

U pripremi imamo projekt energetske obnove zgrade županijskog arhiva i energetsku obnovu Vatrogasnog trenaznog centra u Šapjanama.

U sklopu projekta Unije energetske samoodrživ otkot, nakon kompletno obnovljene energetske učinkovitosti i održivosti, mogli bismo računati na sufinanciranje od oko 50 posto za objekte

skih ušteda u obiteljima, koji ima za opći cilj usmjeriti obitelji na uštedu energije kod kuće.

Ne treba zaboraviti niti projekt e-Zupanija koji ima za cilj dovesti brzi internet u tzv. bijele županijske zone, prije svega ruralne dijelove, prije svega ruralne dijelove, u svrhu osiguranja jednaka komjernog razvoja svih dijelova županije, a ove se godine nastavlja kroz projekt e-Škola u još pet županijskih škola nakon uspješno provedenog pilot projekta u OŠ Klana prošle godine.

S kakvim budžetom raspolazete? – Ono što vrijedi posebno izdvojiti je nastojanje da se prvenstveno krene u integrirano energetsku obnovu školskih objekata koja obuhvaća ETIC fasadni sustav ovojnice zgrade, zamjenjuje vanjske stolarije, po potrebi, ovisno o objektu i zamjenu unutarnje rasvjete, te daljnje očitavanje utroška

Ova županija energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije u svim strateškim dokumentima ističe kao značajne sastavnice svog razvoja, te je u Razvojnoj strategiji za razdoblje 2016.-2020. godine jasno naznačeno da je cilj tim mjerama povećati sadašnji udio od korištenja obnovljivih izvora energije. Pritom je, naravno, potrebna suradnja javnog i privatnog sektora, kao i pronalaženje odgovarajućih načina financiranja putem natječaja europskih i nacionalnih fondova.